

Brüssel, 25. november 2022
(OR. en)

15139/22

LIMITE

EJUSTICE 91
JURINFO 13
JAI 1531
JUSTCIV 158
CODEC 1819
COPEN 404

Institutsioonidevaheline
dokument:
2021/0394(COD)

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	COREPER/nõukogu

Komisjoni dok nr:	14850/21
-------------------	----------

Teema:	Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb digipööret õiguslase koostöö ning piiriüleste tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasjadega seotud õiguskaitse kättesaadavuse vallas ning millega muudetakse teatavaid õiguslase koostööd käsitlevaid õigusakte – Üldine lähenemisviis
--------	---

Delegatsioonidele edastatakse eesistujariigi kompromisstekst järgmise ettepaneku kohta: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb digipööret õiguslase koostöö ning piiriüleste tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasjadega seotud õiguskaitse kättesaadavuse vallas ning millega muudetakse teatavaid õiguslase koostööd käsitlevaid õigusakte.

Komisjoni algse ettepanekuga võrreldes lisatud tekst on **paksus kirjas** ja väljajätmised on tähistatud kolme punkti ja nurksulgudega ([...]).

Käesolev tekst edastatakse COREPERile ja nõukogule üldise lähenemisviisina heakskiitmiseks.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb digipööret õiguslase koostöö ning piiriüleste tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasjadega seotud õiguskaitse kättesaadavuse vallas ning millega muudetakse teatavaid õiguslase koostööd käsitlevaid õigusakte

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 81 lõike 2 punkte e ja f ning artikli 82 lõike 1 punkti d,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Oma 2. detsembri 2020. aasta teatises õigusemõistmise digipöörde kohta ELis¹ juhtis komisjon tähelepanu vajadusele kaasajastada õigusraamistikku, mis reguleerib liidu piiriüleseid menetlusi tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasjades, et järgida põhimõtet „vaikimisi digitaalne“, tagades seejuures kõik sotsiaalse tõrjutuse vältimiseks vajalikud kaitsemeetmed.

¹ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Õigusemõistmise digipööre Euroopa Liidus. Võimalusterohked töövahendid“, COM(2020) 710 final.

- (2) Euroopa Liidu toimimise lepingu kolmanda osa V jaotises sätestatud vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala põhieesmärgiks on muu hulgas hõlbustada õiguskaitse kättesaadavust füüsiliste ja juriidiliste isikute jaoks ning hõlbustada liikmesriikidevahelist õigusosalast koostööd.
- (3) Parema õiguslase koostöö ja õiguskaitse kättesaadavuse nimel tuleks liidu õigusakte suhtluse kohta pädevate asutuste, sealhulgas liidu asutuste ja organite vahel ja pädevate asutuste ning füüsiliste ja juriidiliste isikute vahel **tsiviil- ja kaubandusajades** täiendada tingimustega, mis käsitlevad kõnealuse suhtluse korraldamist digivahendite abil.
- (4) Käesoleva määruse eesmärk on muuta kohtumenetlused tulemuslikumaks ja kiiremaks ning hõlbustada juurdepääsu õigusemõistmisele olemasolevate sidekanalite digitaliseerimisega, mille tulemuseks peaks olema kulude ja aja kokkuvõtte, halduskoormuse vähenemine ja kõigi piiriüleses õiguslases koostöös osalevate ametiasutuste suurem vastupanuvõime väärastatu jõuga seotud olukordades. Digikanalite kasutamine pädevate asutuste vahelises suhtluses peaks vähendama viivitusi kohtuasjade menetlemisel ning sellest oleks kasu füüsilistel ja juriidilistel isikutel. Samuti on see ülimalt oluline seoses piiriüleste kriminaalmenetlustega liidu kuritegevusevastase võitluse kontekstis. Digitaalsete sidekanalite võimaldatav kõrgetasemeline turvalisus on samm edasi, sealhulgas asjaomaste isikute õiguste tagamise ning nende privaatsuse ja isikuandmete kaitse vallas.
- (5) Kohtusüsteemide tulemusliku digikoostöö tagamiseks on oluline töötada välja kohased kanalid. Seega on ilmtingimata vaja luua liidu tasandil infotehnoloogiavahend, mis annab pädevatele asutustele kiire, otsese, koostalitlusvõimelise, usaldusväärse ja turvalise võimaluse vahetada elektrooniliste kanalite kaudu omavahel piiriüleselt juhtumitega seotud teavet.

- (6) Juhtumitega seotud teabe digitaalseks vahetamiseks on välja töötatud vahendid, mis ei asenda liikmesriikides juba kasutusel olevaid IT-süsteeme ega nõua viimastes kulukate muudatuste tegemist. Peamine praeguseks väljatöötatud seda liiki vahend on süsteem online andmevahetuseks e-õiguskeskkonnas (e-CODEX).
- (7) Digikanalite loomine piiriüleseks suhtluseks peaks otseselt kaasa aitama õiguskaitse paremale kättesaadavusele, kuna nendega antakse tsiviil- ja kaubandusajade valdkonda reguleerivate liidu õigusaktide kohaldamisalasse kuuluvate juhtumite puhul füüsilistele ja juriidilistele isikutele võimalus taotleda oma õiguste kaitset ja põhistada oma väiteid, algatada menetlusi ja vahetada kohtu- või muude pädevate asutustega juhtumiga seotud digitaalsel kujul olevat teavet.
- (8) Käesolev määrus peaks hõlmama [...] suhtluse digitaliseerimist selliste piiriülese mõjuga kohtuasjade puhul, mis kuuluvad tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasju reguleerivate liidu õigusaktide kohaldamisalasse. Need õigusaktid tuleks loetleda käesoleva määruse lisas. Samuti peaks käesoleva määrusega olema hõlmatud suhtlus pädevate asutuste ning liidu asutuste ja organite, nagu Eurojust [...] **või Euroopa Prokuratuur, vahel, kui neil on pädevus II lisas loetletud õigusaktide alusel. Kui siseriikliku õiguse alusel on pankrotihaldurid pädevad võtma vastu nõudeid, mille on maksejõuetusmenetluses esitanud teises liikmesriigis asuv võlausaldaja vastavalt määrusele (EL) 2015/848, tuleks neid käsitada pädevate asutustena käesoleva määruse tähenduses.**
- (8-a) [...] **Otsus selle kohta, kas juhtumit tuleb käsitada piiriülese mõjuga asjana, tuleks teha [...]** käesoleva määruse I ja II lisas loetletud õigusaktide alusel. Juhul kui käesoleva määruse I ja II lisas loetletud õigusaktides on sõnaselgelt sätestatud, et pädevate asutuste vahelist suhtlust peaks reguleerima siseriiklik õigus, ei tuleks käesolevat määrust kohaldada.
- (8a) **Käesolevas määruses sätestatud kohustusi ei kohaldata suulise, näiteks telefoni- või silmast-silma suhtluse suhtes.**

- (9) Käesolevat määrust ei peaks kohaldama dokumentide kättetoimetamise suhtes vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2020/1784² [...] ³ ega tõendite kogumise suhtes vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2020/1783, ⁴ [...] ⁵ sest neis on juba sätestatud eraldi normid õiguslase koostöö digitaliseerimise kohta. **Selleks et tõhustada dokumentide elektroonilist kättetoimetamist otse isikule, kelle dokumentide kättetoimetamiseks teadaolev aadress on teises liikmesriigis, tehakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2020/1784⁶ siiski teatavad muudatused.**

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2020. aasta määrus (EL) 2020/1784, mis käsitleb kohtu- ja kohtuväliste dokumentide liikmesriikides kättetoimetamist tsiviil- ja kaubandusajades (dokumentide kättetoimetamine) (ELT L 405, 2.12.2020, lk 40).

³ [...]

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2020. aasta määrus (EL) 2020/1783, mis käsitleb liikmesriikide kohtute vahelist koostööd tõendite kogumisel tsiviil- ja kaubandusajades (tõendite kogumine) (ELT L 405, 2.12.2020, lk 1).

⁵ [...]

⁶ **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2020. aasta määrus (EL) 2020/1784, mis käsitleb kohtu- ja kohtuväliste dokumentide liikmesriikides kättetoimetamist tsiviil- ja kaubandusajades (dokumentide kättetoimetamine) (uuesti sõnastatud) (ELT L 405, 2.12.2020, lk 40).**

- (10) Selleks et tagada turvaline, kiire, koostalitlusvõimeline, konfidentsiaalne ja usaldusväärne suhtlus liikmesriikide vahel piiriülestes tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalmenetlustes, tuleks kasutada [...] asjakohast tänapäevast sidetehnoloogiat, tingimusel et täidetud on teatavad tingimused, mis puudutavad vastuvõetud dokumendi terviklust ja usaldusväärsust ning suhtluse osaliste kindlakstegemist. Sellepärast tuleks kasutada turvalist ja usaldusväärset detsentraliseeritud IT-süsteemi. Selline IT-süsteem tuleb luua, et vahetada andmeid piiriüleste kohtumenetluste käigus. Kõnealuse IT-süsteemi detsentraliseeritus võimaldaks [...] **pädevatel asutusel** omavahel turvaliselt andmeid vahetada, ilma et andmete vahetamises osaleks sisuliselt ükski liidu institutsioon.
- (11) Detsentraliseeritud IT-süsteem peaks koosnema liikmesriikide ning liidu asutuste ja organite tagasüsteemidest ja viimaseid omavahel siduvatest koostalitlevatest juurdepääsupunktidest. Detsentraliseeritud IT-süsteemi juurdepääsupunkt peaks põhinema e-CODEX-il.
- (12) Käesoleva määruse kohaldamisel [...] **võiksid** liikmesriigid **riikliku IT-süsteemi asemel kasutada** komisjoni välja töötatud tarkvara (etalonteostuse tarkvara). **See etalonteostuse tarkvara peaks põhinema modulaarsel ülesehitusel, mis tähendab, et tarkvara tarnitakse omaette paketina ja eraldi e-CODEXi komponentidest, mida on vaja selle detsentraliseeritud IT-süsteemiga ühendamiseks. Selline ülesehitus võimaldaks liikmesriikidel oma olemasolevaid riiklikke õiguslase teabevahetuse taristuid taaskasutada või täiustada piiriüleseks kasutuseks. Ülalpidamiskohustustega seotud küsimustes saaksid liikmesriigid kasutada ka Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverentsi poolt välja töötatud tarkvara (iSupport).**

(12a) Komisjon peaks vastutama kõnealuse etalonteostuse tarkvara loomise, hooldamise ja arendamise eest kooskõlas lõimitud andmekaitse ja vaikumisi andmekaitse põhimõtetega. Komisjon peaks etalonteostuse tarkvara projekteerima, arendama ja hooldama vastavalt andmekaitsevenõuetele ja -põhimõtetele, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2018/1725,⁷ [...] Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2016/679⁸ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2016/680,⁹ eelkõige lõimitud andmekaitse ja vaikumisi andmekaitse põhimõtetele, ja säilitades küberturvalisuse kõrge taseme. Samuti peaks etalonteostuse tarkvara hõlmama sobivaid tehnilisi meetmeid ja võimaldama võtta korralduslikke meetmeid, mida on vaja, et tagada selline turvalisuse ja koostalitlusvõime tase, mis on piiriüleste kohtumenetluste kontekstis toimuva teabevahetuse seisukohast asjakohane. Selleks et tagada koostoime riiklike IT-süsteemidega, peaks etalonteostuse tarkvara suutma vastavate I ja II lisas loetletud õigusaktide puhul rakendada määruses (EL) 2022/850 määratletud digitaalseid protsessistandardeid.

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/680, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK (ELT L 119, 4.5.2016, lk 89).

- (13) Selleks et pakkuda taotlejatele kiiret, turvalist ja tõhusat abi, peaks [...] suhtlus pädevate asutuste vahel, nagu kohtud ning keskasutused, mis on määratud kindlaks vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) 4/2009¹⁰ ja nõukogu määrusele (EL) 2019/1111,¹¹ toimuma reeglina detsentraliseeritud IT-süsteemi kaudu. [...]
- (14) Edastamine detsentraliseeritud IT-süsteemi kaudu võib olla võimatu tulenevalt süsteemi häirest või kui edastatava olemusest tingituna ei ole edastamine digivahendite kaudu võimalik (näiteks asitõendite edastamine) **või kui on vaja edastada paberkandjal originaaldokument, et hinnata selle ehtsust, või erandlike asjaolude korral, nagu mahukate dokumentide digitaalseks muutmine, mis panevad teavet saatvale pädevale asutusele ebaproportsionaalselt suure halduskoormuse.** Kui detsentraliseeritud IT-süsteemi ei kasutata, peaks suhtlus toimuma kõige asjakohasemate alternatiivsete vahendite abil. Need alternatiivsed vahendid peaksid muu hulgas tagama, et edastamine toimub võimalikult kiiresti ja turvalisel viisil muude turvaliste elektrooniliste vahendite abil või posti teel.

¹⁰ Nõukogu 18. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 4/2009 kohtualluvuse, kohaldatava õiguse, kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise ning koostöö kohta ülalpidamiskohustuste küsimustes (ELT L 7, 10.1.2009, lk 1–79).

¹¹ Nõukogu 25. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1111, mis käsitleb kohtualluvust, abieluasjade ja vanemliku vastutusega seotud kohtuasjades tehtud lahendite tunnustamist ja täitmist ning rahvusvahelisi lapseröövse (ELT L 178, 2.7.2019, lk 1).

- (15) Selleks et tagada teatavate piiriüleste kohtumenetluste raames õiguslase koostöö paindlikkus, võivad sobivamaks osutuda muud sidevahendid. Ennekõike [...] **võiks** see olla asjakohane otsesuhtluse puhul, mis toimub kohtute vahel vastavalt määrusele (EL) 2019/1111 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2015/848¹² ning pädevate asutuste vahel vastavalt [...] **nõukogu raamotsustele 2005/214/JSK¹³, 2006/783/JSK¹⁴, 2008/909/JSK¹⁵, 2008/947/JSK¹⁶, 2009/829/JSK¹⁷, direktiivile 2014/41/EL¹⁸ või määrusele (EL) 2018/1805¹⁹, mis võimaldavad pädevate asutuste suhtlust mis tahes vahendite või mis tahes asjakohaste vahendite abil.** Sellistel puhkudel saaks kasutada vähemametlikke sidevahendeid, näiteks e-posti. **See võiks olla asjakohane ka juhul, kui pädevatel asutustel on vaja otsest personaalselt suhtlust.** Arvestades, et pädevate asutuste käsutuses on tundlikud andmed, tuleks asjakohase sidevahendi valikul alati arvesse võtta teabevahetuse turvalisuse ja usaldusväärsuse aspekte.

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta määrus (EL) 2015/848 maksejõuetusmenetluse kohta (ELT L 141, 5.6.2015, lk 19).

¹³ **Nõukogu 24. veebruari 2005. aasta raamotsus 2005/214/JSK rahaliste karistuste vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta (ELT L 76, 22.3.2005, lk 16–30).**

¹⁴ **Nõukogu 6. oktoobri 2006. aasta raamotsus 2006/783/JSK konfiskeerimisotsuste suhtes vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta (ELT L 328, 24.11.2006, lk 59–78).**

¹⁵ **Nõukogu 27. novembri 2008. aasta raamotsus 2008/909/JSK vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta kriminaalasjades tehtud otsuste suhtes, millega määratakse vabadusekaotuslikud karistused või vabadust piiravad meetmed, nende Euroopa Liidus täideviimise eesmärgil (ELT L 327, 5.12.2008, lk 27–46).**

¹⁶ **Nõukogu 27. novembri 2008. aasta raamotsus 2008/947/JSK vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta kohtuotsuste ja vangistuse tingimisi kohaldamata jätmist käsitlevate otsuste suhtes, et teostada tingimuslike meetmete ja alternatiivsete mõjutusvahendite järelevalvet (ELT L 337, 16.12.2008, lk 102–122).**

¹⁷ **Nõukogu 23. oktoobri 2009. aasta raamotsus 2009/829/JSK Euroopa Liidu liikmesriikides vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta järelevalvemeetmete rakendamise otsuste kui kohtueelse kinnipidamisega seotud alternatiivse võimaluse suhtes (ELT L 294, 11.11.2009, lk 20–40).**

¹⁸ **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/41/EL, mis käsitleb Euroopa uurimismäärust kriminaalasjades (ELT L 130, 1.5.2014, lk 1–36).**

¹⁹ **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1805, mis käsitleb arestimis- ja konfiskeerimisotsuste vastastikust tunnustamist (ELT L 303, 28.11.2018, lk 1).**

- (16) **Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2022/850²⁰ peaks** liidu vastutusalasse kuuluvaid detsentraliseeritud IT-süsteemi komponente haldaval üksusel [...] olema nende komponentide nõuetekohase toimimise tagamiseks piisavalt vahendeid.
- (17) Selleks et hõlbustada füüsiliste ja juriidiliste isikute juurdepääsu pädevatele asutustele **tsiviil- ja kaubandusajades**, tuleks käesoleva määrusega luua liidu tasandil juurdepääsupunkt (Euroopa elektrooniline juurdepääsupunkt), mis kuulub detsentraliseeritud IT-süsteemi, mille kaudu füüsilised ja juriidilised isikud peaksid saama **käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate juhtumite** puhul esitada nõudeid ja taotlusi, saata, [...] vastu võtta **ja säilitada** menetluse seisukohast olulist teavet ning suhelda pädevate asutustega **või mille kaudu neile kohtu- või kohtuväliseid dokumente kätte toimetada**. Euroopa elektroonilist juurdepääsupunkti tuleks majutada Euroopa e-õiguskeskkonna portaalil, mis on ühtne kontaktpunkt juriidilise teabe ja teenuste saamiseks liidus.
- (18) [...]

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2022. aasta määrus (EL) 2022/850, milles käsitletakse arvutipõhist süsteemi piiriüleseks elektrooniliseks andmevahetuseks tsiviil- ja kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö valdkonnas (e-CODEXi süsteem) ning millega muudetakse määrust (EL) 2018/1726 (ELT L 150, 1.6.2022, lk 1).

- (19) Juhul kui tegu on füüsiliste ja juriidiliste isikute ning pädevate asutuste vahelise suhtlusega **tsiviil- ja kaubandusasjadega** seotud piiriüleste kohtuasjade kontekstis, tuleks elektroonilist sidet kasutada olemasolevate, **sealhulgas riiklike** sidevahendite alternatiivina **kooskõlas siseriikliku õigusega, ilma et see mõjutaks füüsiliste ja juriidiliste isikute suhtlust oma pädevate asutustega**. Samal ajal tuleks asjaomastele isikutele jätta õigus otsustada selle üle, kas nad valivad käesoleva määrusega ette nähtud elektroonilised sidevahendid või muud sidevahendid, tagamaks, et õiguskaitse kättesaadavaks tegemine digivahendite kaudu ei suurenda veelgi digilõhet. Eriti oluline on see [...] eriolukorras olevate inimeste [...] puhul, nagu [...] need, kellel võivad puududa digiteenustele juurdepääsuks vajalikud tehnilised vahendid või digioskused, **ning puudega inimesed, sest liikmesriigid ja liit on võtnud kohustuse võtta asjakohaseid meetmeid kooskõlas ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooniga**.
- (20) Selleks et tõhustada piiriülest elektroonilist sidet ja dokumentide edastamist detsentraliseeritud IT-süsteemi, **sealhulgas** Euroopa elektroonilise juurdepääsupunkti **kaudu**, [...] ei tohiks menetluses keelduda dokumentide õigusjõu ja nende kasutamise vastuvõetavuse tunnustamisest ainuüksi seetõttu, et need on esitatud elektroonilisel kujul. See põhimõte ei tohiks aga mõjutada hinnangut nimetatud dokumentide õiguslikule toimele või vastuvõetavusele: sellised dokumendid võivad riigisisese õiguse kohaselt kujutada enesest tõendeid. [...]

(21) Suuliste istungite hõlbustamiseks piiriülese mõjuga tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalmenetluste puhul tuleks käesoleva määrusega ette näha võimalus, et pooled võivad sellistel istungitel osalemiseks kasutada videokonverentsi või muud kaugsidetehnoloogiat, **kui asjakohane tehnoloogia on kättesaadav. Käesolev määrus ei välista ka pooli abistavate isikute ning tsiviil- ja kaubandusasju menetlevate prokuröride osalemist istungil videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia vahendusel kooskõlas kohaldatava siseriikliku õigusega.** Videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia vahendusel toimuvate istungite **algatamise [...]** ja selliste istungite korraldamise menetluse suhtes tuleks kohaldada [...] selle liikmesriigi õigust, **kes videokonverentsi peaks korraldama. Kriminaalasjades on videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia vahendusel toimuva istungi korraldamise liikmesriigiks videokonverentsi taotleb liikmesriik.** Istungi korraldamisest videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia [...] vahendusel ei tohiks keelduda pelgalt kaugsidetehnoloogia kasutamist reguleerivate riiklike õigusaktide puudumisele tuginedes. Sellistel juhtudel tuleks *mutatis mutandis* kohaldada kõige sobilikumaid riiklikus õiguses leiduvaid sätteid, nagu sätted tõendite kogumise kohta. **Kui tsiviil- või kaubandusasjades on istungit korraldava liikmesriigi siseriikliku õiguse kohaselt võimalik istungite salvestamine, tuleks menetlusosalisi sellest asjaolust teavitada ning, kui see on ette nähtud, tuleks neile anda võimalus salvestamisest keelduda.**

(21-a) **Kui kooskõlas siseriikliku õigusega osaleb tsiviil- või kaubandusasja menetluses laps, eelkõige menetlusosalisena, peaks laps saama osaleda istungil videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia vahendusel vastavalt käesolevale määrusele, võttes arvesse lapse menetlusõigusi. Kui laps osaleb menetluses tsiviil- või kaubandusasjas tõendite kogumise eesmärgil, näiteks kui last on vaja küsitleda kui tunnistajat, peaks last siiski olema võimalik ära kuulata videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia vahendusel kooskõlas määrusega (EL) 2020/1783.**

- (21a) Kui pädev asutus taotleb isiku osalemist tsiviil- või kaubandusajades tõendite kogumise eesmärgil, peaks sellise isiku osalemine istungil videokonverentsi või muu kaugside tehnoloogia vahendusel toimuma vastavalt määrusele (EL) 2020/1783.**
- (21aa) Käesolevat määrust ei tuleks kohaldada videokonverentsi või muu kaugside tehnoloogia kasutamise suhtes tsiviil- ja kaubandusmenetlustes, kui selline kasutamine on juba ette nähtud teatavate I lisas loetletud õigusaktidega.**
- (21ab) Käesoleva määruse norme, mis käsitlevad videokonverentsi või muu kaugside tehnoloogia kasutamist kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö menetlustes toimuvate istungite puhul, ei tuleks kohaldada videokonverentsi või muu kaugside tehnoloogia vahendusel toimuvate istungite suhtes, mida korraldatakse tõendite kogumiseks või kohtuliku arutelu pidamiseks, mille tulemusena võidakse teha otsus kahtlustatava või süüdistatava süü või süütuse kohta. Käesolev määrus ei piira direktiivi 2014/41/EL, konventsiooni Euroopa Liidu liikmesriikide vahelise vastastikuse õigusabi kohta kriminaalasjades ega nõukogu raamotsuse 2002/465/JSK kohaldamist.**

- (21b) Selleks et kaitsta õigust õiglasele kohtulikule arutamisele ning kaitseõigust, peaksid kahtlustatavad, süüdistatavad või süüdimõistatud isikud andma oma nõusoleku videokonverentsi või muu kaugside tehnoloogia kasutamiseks kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö menetluses korraldataval istungil. Kui kahtlustataval, süüdistataval või süüdimõistatud isikul palutakse väljendada oma nõusolekut videokonverentsi või muu kaugside tehnoloogia kasutamisega, tuleks kohaldada käesolevat määrust, võttes arvesse direktiivis 2013/48/EL²¹ sätestatud õigust kaitsjale. Pädev asutus võib teha erandi kahtlustatava, süüdistatava või süüdimõistatud isiku nõusoleku nõudest üksnes erandlikel asjaoludel, kui see on nõuetekohaselt põhjendatud käesolevas määruses täpsustatud mõjuvatel põhjustel.
- (21c) Kui kahtlustatava, süüdistatava või süüdimõistatud isiku õigusi videokonverentsi või muu kaugside tehnoloogia vahendusel toimuva istungi kontekstis rikutakse, tuleks tagada tõhusad õiguskaitsevahendid kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste harta²² artikliga 47. Juurdepääs tõhusatele õiguskaitsevahenditele tuleks tagada ka teistele mõjutatud isikutele peale kahtlustatava, süüdistatava või süüdimõistatud isiku nende videokonverentsi või muu kaugside tehnoloogia vahendusel toimuva istungi kontekstis vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2018/1805.

²¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2013. aasta direktiiv 2013/48/EL, mis käsitleb õigust kaitsjale kriminaalmenetluses ja Euroopa vahistamismäärusega seotud menetluses ning õigust lasta teavitada vabaduse võtmisest kolmandat isikut ja suhelda vabaduse võtmise ajal kolmandate isikute ja konsulaarasutustega (ELT L 294, 6.11.2013, lk 1).

²² Euroopa Liidu põhiõiguste harta (ELT C 326, 26.10.2012, lk 391–407).

(22) [...]

(23) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 910/2014²³ on loodud liidu ühtne õigusraamistik selliste e-identimise vahendite ja elektrooniliste usaldusteenuste (e-allkirjad, e-templid, ajatemplid, e-andmevahetusteenused ja veebisaidi autentimine) tunnustamise kohta, mida tunnustatakse piiriüleselt õiguslikult samaväärsetena neile vastavate füüsiliste vahenditega. Seega tuleks käesolevat määrust kohaldada eIDASe usaldusteenuste suhtes digitaalside puhul.

(23a) **Kui käesoleva määruse kohaselt elektroonilise side osana edastatav dokument eeldab templit või allkirja, peaks pädevad asutused kasutama määruses (EL) nr 910/2014 määratletud kvalifitseeritud e-templit või kvalifitseeritud e-allkirja ning füüsilised ja juriidilised isikud peaksid kasutama kvalifitseeritud e-allkirja või e-identimist. Käesolev määrus ei peaks siiski mõjutama vorminõudeid, mida kohaldatakse taotluse toetuseks esitatud dokumentidele, mis võivad olla digitaalsed originaalid või kinnitatud ärakirjad. Samuti ei tohiks see piirata dokumentide konvertimist käsitleva siseriikliku õiguse kohaldamist.**

(24) Selleks et lihtsustada tasude maksmist selliste piiriülese mõjuga kohtuasjade puhul, mis kuuluvad tsiviil- ja kaubandusasju käsitlevate liidu õigusaktide kohaldamisalasse, peaks tasude elektrooniline maksmine, **kasutades kõikjal liidus laialdaselt kättesaadavaid maksevõimalusi, nagu krediitkaardid, deebetkaardid, digirahakotid ja pangaülekanDED, olema võimalik internetikeskkonnas [...] ja sellele peaks olema ligipääs Euroopa elektroonilise pääsupunkti kaudu.**

²³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 910/2014 e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/93/EÜ (ELT L 257, 28.8.2014, lk 73–114).

- (25) Selleks et tagada käesoleva määruse eesmärkide täielik saavutamine ning tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasju käsitlevate liidu õigusaktide kooskõla käesoleva määrusega, on vaja teha muudatusi järgmistes õigusaktides: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1896/2006,²⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 861/2007,²⁵ **Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 606/2013,**²⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 655/2014,²⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2015/848 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2018/1805²⁸. Nimetatud muudatuste eesmärk on tagada, et suhtlus toimub käesolevas määruses sätestatud reeglite ja põhimõtete kohaselt. Direktiivide ning tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasju käsitlevate raamotsuste muudatused kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga .../... [muutmisdirektiiv]²⁹.

²⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1896/2006, millega luuakse Euroopa maksekäsmenetlus (ELT L 399, 30.12.2006, lk 1).

²⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määrus (EÜ) nr 861/2007, millega luuakse Euroopa väiksemate nõuete menetlus (ELT L 199, 31.7.2007, lk 1).

²⁶ **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 606/2013 tsiviilasjades määratud kaitsemeetmete vastastikuse tunnustamise kohta (ELT L 181, 29.6.2013, lk 4).**

²⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 655/2014, millega luuakse pangakontode Euroopa arestimismääruse menetlus, et hõlbustada võlgade piiriülest sissenõudmist tsiviil- ja kaubandusajades (ELT L 189, 27.6.2014, lk 59).

²⁸ [...]

²⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse nõukogu direktiivi 2003/8/EC, nõukogu raamotsuseid [...] 2002/584/JSK, 2003/577/JSK, 2005/214/JSK, 2006/783/JSK, 2008/909/JSK, 2008/947/JSK, 2009/829/JSK ja 2009/948/JSK, [...] ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/99/EL ja direktiivi 2014/41/EL seoses õiguslase koostöö digitaliseerimisega.

- (26) 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe³⁰ punktide 22 ja 23 kohaselt peaks komisjon käesolevat määrust hindama, tuginedes spetsiaalset järelevalvekorda kasutades kogutud teabele kõigi käesoleva määruse I ja II lisas loetletud õigusaktide kohta, et hinnata käesoleva määruse tegelikku mõju ja edasiste meetmete võtmise vajadust.
- (27) Komisjoni poolt tagasüsteemina välja töötatud etalonteostuse tarkvara peaks programmi abil koguma seire eesmärgil vajalikke andmeid ning need andmed tuleks edastada komisjonile. Kui liikmesriigid otsustavad komisjoni välja töötatud etalonteostuse tarkvara asemel kasutada riiklikku IT-süsteemi, [...] **võiks** selline süsteem võimaldada kõnealuste andmete programmilist kogumist ning sellisel juhul tuleks need andmed edastada komisjonile. **Samuti tuleks e-CODEXi ühendusvahend varustada funktsiooniga, mis võimaldab asjakohaseid statistilisi andmeid koguda.**

³⁰ Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel sõlmitud institutsioonidevaheline parema õigusloome kokkulepe (ELT L 123, 12.5.2016, lk 1–14).

- (28) Juhul kui [...] **selliste istungite arvu kohta, kus kasutati videokonverentsi**, ei ole andmeid võimalik automaatselt koguda ja eesmärgiga [...] **piirata** andmete kogumisest tulenevat **täiendavat** halduskoormust, peaks iga liikmesriik määrama vähemalt ühe kohtu või pädeva asutuse, et koostada kontrollvalim. Sel viisil määratud kohtule või pädevale asutusele tuleks teha ülesandeks koguda **selliseid** andmeid omaenese [...] **istungite** kohta ja esitada need komisjonile; selle põhjal peaks olema võimalik konkreetse liikmesriigi tasandil hinnata andmeid, mida on vaja käesoleva määruse hindamiseks. Määratud kohus või [...] asutus peaks olema [...] **pädev viima istungeid läbi videokonverentsi teel kooskõlas** käesoleva määrusega. Neis valdkondades, kus käsitatakse pädevate asutustena käesoleva määruse tähenduses muid asutusi kui kohtud või prokurörid, näiteks notareid, peaks kontrollvalim iseloomustama ka nendepoolset määruse rakendamist.

- (29) Käesoleva määruse kohaldamine ei tohiks mõjutada Euroopa Liidu põhiõiguste hartas³¹ ja liidu õiguses, näiteks menetlusõiguste direktiivides³² sätestatud menetlusõigusi, ennekõike õigust kasutada tõlki, õigust kaitsjale, õigust tutvuda kohtuasja toimikuga, õigust õigusabile ja õigust viibida kohtulikult arutelul.

³¹ [...]

³² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta direktiiv 2010/64/EL õiguse kohta suulisele ja kirjalikule tõlkele kriminaalmenetluses (ELT L 280, 26.10.2010, lk 1); Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta direktiiv 2012/13/EL, milles käsitletakse õigust saada kriminaalmenetluses teavet (ELT L 142, 1.6.2012, lk 1); Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2013. aasta direktiiv 2013/48/EL, mis käsitleb õigust kaitsjale kriminaalmenetluses ja Euroopa vahistamismäärusega seotud menetluses ning õigust lasta teavitada vabaduse võtmisest kolmandat isikut ja suhelda vabaduse võtmise ajal kolmandate isikute ja konsulaarasutustega (ELT L 294, 6.11.2013, lk 1); Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/343, millega tugevdatakse süütuse presumptsiooni teatavaid aspekte ja õigust viibida kriminaalmenetluses kohtulikult arutelul (ELT L 65, 11.3.2016, lk 1); Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/800, mis käsitleb kriminaalmenetluses kahtlustatavate või süüdistatavate laste menetluslikke tagatisi (ELT L 132, 21.5.2016, lk 1); Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/1919, milles käsitletakse tasuta õigusabi andmist kahtlustatavatele ja süüdistatavatele kriminaalmenetluses ning isikutele, kelle üleandmist taotletakse Euroopa vahistamismäärusega seotud menetluses (ELT L 297, 4.11.2016).

- (30) Detsentraliseeritud IT-süsteemis toimuva isikuandmete töötlemise suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/679 [...], Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/680³³ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2018/1725³⁴. Selleks et selgitada, kes vastutab detsentraliseeritud IT-süsteemi kaudu saadetud või saadud isikuandmete töötlemise eest, tuleks käesolevas määruses kindlaks määrata isikuandmete vastutav töötleja. Sel eesmärgil tuleks kõigi saatvate või vastuvõtivate üksuste puhul eeldada, et nad on isikuandmete töötlemise eesmärgi ja vahendid eraldi kindlaks määranud.
- (31) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused seoses detsentraliseeritud IT-süsteemi loomisega, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011³⁵. **Rakendusaktid peaksid võimaldama liikmesriikidel kohandada oma riiklikke IT-süsteeme nende detsentraliseeritud IT-süsteemiga ühendamiseks.**

³³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/680, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK (ELT L 119, 4.5.2016, lk 89).

³⁴ **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39–98).**

³⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (32) Kuna piiriülese õiguslase koostöö ühtlustatud digitaliseerimist ei suuda liikmesriigid eraldi piisavalt saavutada, näiteks kuna ei ole tagatud liikmesriikide ning liidu asutuste ja organite IT-süsteemide koostalitlusvõime, küll aga saab seda liidu koordineeritud tegevuse tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (33) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolli nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (34) [...]Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolli nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artiklite 1 ja 2 ning artikli 4a lõike 1 kohaselt, ja ilma et see piiraks kõnealuse protokolli artikli 4 kohaldamist, ei osale Iirimaa käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.[...]
- [...]
- [...]
- (35) Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteeriti kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1725 artikli 42 lõikega 1 ning ta esitas arvamuse **25. jaanuaril 2022**,

I PEATÜKK ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese ja kohaldamisala

1. Käesoleva määrusega luuakse õigusraamistik, mis käsitleb elektroonilist sidet pädevate asutuste vahel seoses tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö menetlustega ning elektroonilist sidet füüsiliste või juriidiliste isikute ja pädevate asutuste vahel seoses tsiviil- ja kaubandusajades [...] toimuvate kohtumenetlustega.

Lisaks sellele kehtestatakse sellega eeskirjad järgmise kohta:

- a) videokonverentsi või muu kaugside tehnoloogia kasutamine muul eesmärgil kui määruse (EL) 2020/1783 kohaseks tõendite kogumiseks;
 - b) elektrooniliste usaldusteenuste kohaldamine;
 - c) elektrooniliste dokumentide õiguslik toime;
 - d) tasude elektrooniline maksmine.
2. Käesolevat määrust kohaldatakse [...] tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö menetlustes toimuva elektroonilise side suhtes, nagu on sätestatud artiklites 3 ja 4, ning tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasjades videokonverentsi või muu kaugside tehnoloogia vahendusel toimuvate istungite suhtes, nagu on sätestatud artiklites 7 ja 8.

[...]

[...]

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „pädevad asutused“ – kohtud, prokuratuurid, [...] keskasutused ja [...] muud päevad asutused, [...] mis on määratletud I ja II lisas loetletud õigusaktides [...] ning mis on vastavalt nendele õigusaktidele kindlaks määratud või millest on vastavalt neile teatatud, ning liidu asutused ja organid, mis osalevad õiguselase koostöö menetlustes II lisas loetletud õigusaktide sätete kohaselt. Käesoleva määruse artiklite 7 ja 8 kohaldamisel on pädev asutus ka mis tahes kohus või muu asutus, mis on siseriikliku või liidu õiguse alusel pädev korraldama tsiviil-, kaubandus- või kriminaalasjades istungeid videokonverentsi või muu kaugside tehnoloogia vahendusel;
- 2) „elektrooniline side“ – teabe digitaalne vahetamine interneti või muu elektroonilise side võrgu kaudu;

[...]

- [...] 3) „detsentraliseeritud IT-süsteem“ – IT-süsteemide ja koostalitlusvõimeliste pääsupunktide võrgustik, mille toimimise ja haldamise eest vastutab iga liikmesriik, liidu asutus või organ ise ning mis võimaldab turvalist ja usaldusväärset piiriülest teabevahetust;
- [...] 4) „Euroopa elektrooniline juurdepääsupunkt“ – [...] **portaal**, millele füüsilistel ja juriidilistel isikutel **või nende esindajatel on juurdepääs** kõikjal liidus **ning mis on ühendatud koostalitlusvõimelise juurdepääsupunktiga detsentraliseeritud IT-süsteemi kontekstis**;
- [...] 5) „tasud“ – maksed, mida pädevad asutused koguvad I lisas loetletud õigusaktide kohaselt toimuvate menetluste kontekstis.

II PEATÜKK

PÄDEVATE ASUTUSTE VAHELINE SUHTLUS

Artikkel 3

Pädevate asutuste suhtluses kasutatavad sidevahendid

1. [...] I ja II lisas loetletud õigusaktide **kohane suhtlus erinevate liikmesriikide pädevate asutuste vahel või II lisas loetletud õigusaktide kohane suhtlus riikliku pädeva asutuse ja liidu asutuse või organi vahel**, sealhulgas kõnealuste õigusaktidega kehtestatud vormide vahetamine, toimub turvalise ja usaldusväärse detsentraliseeritud IT-süsteemi kaudu.

2. Kui lõike 1 kohane elektrooniline side ei ole detsentraliseeritud IT-süsteemi häire, edastatava materjali laadi või erakorraliste asjaolude tõttu võimalik, toimub edastamine kõige kiiremate ja asjakohasemate alternatiivsete vahendite abil, võttes arvesse vajadust tagada teabe usaldusväärne ja turvaline vahetamine.
3. Juhul kui detsentraliseeritud IT-süsteemi kasutamine ei ole suhtluse konkreetsete asjaoludega arvestades asjakohane, võib sideks kasutada ükskõik millist muud vahendit.
4. Käesoleva artikli lõiget 3 ei kohaldata I ja II lisas loetletud õigusaktidega ette nähtud vormide vahetamise suhtes. **Juhul kui erinevate liikmesriikide pädevad asutused viibivad liikmesriigis samas kohas, et aidata kaasa õiguslase koostöö menetluste läbiviimisele II lisas loetletud õigusaktide alusel, võivad nad vahetada vorme muul asjakohasel viisil.**
5. **Iga liikmesriik võib otsustada kasutada detsentraliseeritud IT-süsteemi oma riiklike asutuste vaheliseks suhtluseks kohtuasjade raames, mis kuuluvad I või II lisas loetletud õigusaktide kohaldamisalasse.**
6. **Liidu asutused või organid võivad otsustada kasutada detsentraliseeritud IT-süsteemi oma asutuste või organite vaheliseks suhtluseks kohtuasjade raames, mis kuuluvad II lisas loetletud õigusaktide kohaldamisalasse.**

III PEATÜKK

FÜÜSILISTE VÕI JURIIDILISTE ISIKUTE JA PÄDEVATE ASUTUSTE VAHELINE SUHTLUS TSIVIIL- JA KAUBANDUSASJADES

Artikkel 4

Euroopa elektrooniline juurdepääsupunkt [...]

1. Euroopa elektrooniline juurdepääsupunkt luuakse Euroopa e-õiguskeskkonna portaalis [...].
2. Euroopa elektroonilist juurdepääsupunkti võib kasutada füüsiliste või juriidiliste isikute või nende esindajate ja pädevate asutuste vaheliseks elektrooniliseks suhtluseks järgmistel juhtudel:
 - a) määruses (EÜ) nr 1896/2006, määruses (EÜ) nr 861/2007 ja määruses (EL) nr 655/2014 sätestatud menetlused;
 - b) määruses (EÜ) nr 805/2004 sätestatud menetlused;
 - c) määruses (EÜ) nr 4/2009, määruses (EL) nr 650/2012, määruses (EL) nr 1215/2012, [...] määruses (EL) nr 606/2013, [...] määruses (EL) 2016/1103, määruses (EL) 2016/1104 ja määruses (EL) 2019/1111 sätestatud tunnustamis-, täidetavaks tunnustamise või tunnustamisest keeldumise menetlused;
 - d) järgmiste dokumentide väljastamise, parandamise ja kehtetuks tunnustamise menetlused:
 - määruses (EÜ) nr 4/2009 sätestatud väljavõtted,
 - määruses (EL) nr 650/2012 sätestatud Euroopa pärimistunnistus,
 - määruses (EL) nr 1215/2012 sätestatud tunnistused,

- määruses (EL) nr 606/2013 sätestatud tõend,
 - määruses (EL) 2016/1103 sätestatud tõendid,
 - määruses (EL) 2016/1104 sätestatud tõendid,
 - määruses (EL) 2019/1111 sätestatud tõendid;
- e) määruse (EL) 2015/848 artikli 53 kohane nõuete esitamine teises liikmesriigis asuva võlausaldaja poolt;
- f) füüsiliste või juriidiliste isikute või nende esindajate suhtlus keskasutustega vastavalt määrusele (EÜ) nr 4/2009 ja määrusele (EL) 2019/1111 või pädevate asutustega vastavalt direktiivi 2003/8/EÜ IV peatükile.

2. [...]

3. Euroopa elektrooniline juurdepääsupunkt võimaldab füüsilistel ja juriidilistel isikutel [...] **või nende esindajatel lõikes 2 osutatud juhtudel algatada menetlusi või neis osaleda, saata, [...] vastu võtta ja säilitada** menetluse seisukohast olulist teavet **või dokumente** ning suhelda pädevate asutustega **või neile kohtu- või kohtuväliseid dokumente kätte toimetada.**

Ilma et see piiraks käesoleva määruse artiklit 9, on Euroopa elektroonilise juurdepääsupunkti kaudu toimuv suhtlus kooskõlas liidu [...] ja siseriikliku õiguse kohaldatavate menetlussätetega.

4. **Lõikes 2 osutatud juhtudel aktsepteerivad pädevad asutused Euroopa elektroonilise juurdepääsupunkti kaudu toimuvat elektroonilist suhtlust.**

5. Pädevad asutused suhtlevad füüsiliste ja juriidiliste isikute või nende esindajatega lõikes 2 osutatud juhtudel Euroopa elektroonilise juurdepääsupunkti kaudu või võivad neile selle kaudu dokumente kätte toimetada, kui asjaomane füüsiline või juriidiline isik või nende esindaja on andnud kõnealuse sidevahendi või kättetoimetamisviisi kasutamiseks eelnevalt sõnaselge nõusoleku. Iga nõusolek peab olema seotud konkreetse menetlusega, mille raames see antakse, ja see antakse suhtlemise ja dokumentide kättetoimetamise kohta eraldi.
6. Euroopa elektroonilise juurdepääsupunkti tehnilise haldamise, arendamise, hoolduse, turvalisuse, juurdepääsetavuse ja toe eest vastutab komisjon.

Artikkel 5

[...]

[...]

[...]

Artikkel 6

[...]

[...]

IV PEATÜKK
ISTUNGITE KORRALDAMINE VIDEOKONVERENTSI VÕI MUU
KAUGSIDETEHNOLOOGIA VAHENDUSEL

Artikkel 7

[...] Osalemine videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia vahendusel tsiviil- ja kaubandusajades korraldataval istungil

1. Ilma et see piiraks erisätteid, mis käsitlevad videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia kasutamist [...] määruste (EL) 2020/1783, (EÜ) nr 861/2007 ja (EL) nr 655/2014 kohastes tsiviil- ja kaubandusajades puudutavates menetlustes, mille üks osaline viibib teises liikmesriigis, võivad [...] pädevad asutused [...] võimaldada menetlusosalistel ja nende esindajatel osaleda istungil videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia vahendusel [...].

[...]

[...]

2. **Istungite videokonverentsi või muu kaugside tehnoloogia vahendusel korraldamise menetluse suhtes kohaldatakse istungit korraldava liikmesriigi õigust.**

[...]

Artikkel 8

Istungite korraldamine videokonverentsi või muu kaugside tehnoloogia vahendusel [...] kriminaalasjades

1. Kui liikmesriigi pädev asutus taotleb teises liikmesriigis asuva kahtlustatava, süüdistatava või süüdimõistatud isiku ülekuulamist menetluses, mida toimetatakse [...] järgmiste õigusaktide alusel:
 - **nõukogu raamotsus 2002/584/JSK, eelkõige selle artikli 18 lõike 1 punkt a,**

- nõukogu raamotsus 2008/909/JSK, eelkõige selle artikli 6 lõige 3,
- nõukogu raamotsus 2008/947/JSK, eelkõige selle artikli 17 lõige 4,
- nõukogu raamotsus 2009/829/JSK, eelkõige selle artikli 19 lõige 4,
- direktiiv 2011/99/EÜ,11 eelkõige selle artikli 6 lõige 4,
- nõukogu määrus (EL) 2018/1805, eelkõige selle artikli 33 lõige 1,

lubab **teise liikmesriigi** pädev asutus neil isikutel ülekuulamisel osaleda videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia [...] **vahendusel**, tingimusel et:

- a) selline tehnoloogia on olemas;
- b) kohtuasja konkreetsed asjaolud õigustavad sellise tehnoloogia kasutamist; **ning**
- c) kahtlustatav, süüdistatav või süüdimõistetud isik on väljendanud nõusolekut videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia kasutamiseks. [...] **Ilma et see piiraks õiglase kohtuliku arutamise põhimõtet, ei pruugi nende isikute nõusolek olla nõutav, kui isiku füüsiline osalemine istungil võib kujutada endast ohtu avalikule julgeolekule või rahvatervisele.**

- 1a. Kui liikmesriigi pädev asutus taotleb, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1805 kohase menetluse raames kuulataks üle nimetatud määruse artikli 2 punktis 10 määratletud puudutatud isik, kes ei ole kahtlustatav, süüdistatav või süüdimõistatud isik ja kes asub teises liikmesriigis, võib sellise ülekuulamise korraldada videokonverentsi või muu kaugside tehnoloogia vahendusel, tingimusel et käesoleva artikli lõike 1 punktides a ja b sätestatud tingimused on täidetud.
2. [...] Käesolev artikkel ei piira [...] teisi liidu õigusakte, mis võimaldavad videokonverentsi või muu kaugside tehnoloogia kasutamist kriminaalasjades.
3. Vastavalt käesolevale määrusele reguleeritakse [...] istungite videokonverentsi või muu kaugside tehnoloogia vahendusel korraldamise menetlust taotleva liikmesriigi siseriikliku õigusega [...]. Taotlev ja taotluse saanud pädev asutus lepivad kokku praktilises korralduses.
4. Enne videokonverentsi või muu kaugside tehnoloogia vahendusel toimuvat ülekuulamist ja selle kestel tagatakse kahtlustatavate, süüdistatavate või süüdimõistatud isikute ja nende advokaadi vahelise suhtluse konfidentsiaalsus.
5. Enne lapse ülekuulamist videokonverentsi või muu kaugside tehnoloogia vahendusel teavitatakse kiiresti vanemliku vastuse kandjaid, kes on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/800³⁶ artikli 3 punktis 2, või muud sobivat täiskasvanut, kellele on osutatud nimetatud direktiivi artikli 5 lõikes 2. Kui pädev asutus otsustab, kas kuulata laps üle videokonverentsi või muu kaugside tehnoloogia vahendusel, võtab ta arvesse lapse parimaid huve.

³⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/800, mis käsitleb kriminaalmenetluses kahtlustatavate või süüdistatavate laste menetluslikke tagatisi (ELT L 132, 21.5.2016, lk 1–20).

6. Kui liikmesriigi õiguses on sätestatud, et siseriiklike kohtuasjade korral ülekuulamine lindistatakse, kehtivad samad normid ka videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia vahendusel toimuvate ülekuulamiste suhtes piiriüleste kohtuasjade korral. Liikmesriigid võtavad **kooskõlas siseriikliku õigusega** asjakohaseid meetmeid, et tagada selliste lindistuste turvalisus ja see, et neid ei levitata avalikult.
7. [...]

V PEATÜKK

USALDUSTEENUSED, E-DOKUMENTIDE ÕIGUSLIK TOIME JA TASUDE ELEKTROONILINE MAKSMINE

Artikkel 9

E-allkirjad ja e-templid

1. Käesoleva määruse kohase elektroonilise side suhtes kohaldatakse määruses (EL) nr 910/2014 sätestatud üldist õigusraamistikku usaldusteenuste kasutamiseks.
2. Kui käesoleva määruse artikli 3 kohase elektroonilise side osana edastatud dokumendil peab **kooskõlas I ja II lisas loetletud õigusaktidega** olema [...] tempel või [...] allkiri, [...] siis **on nendel** määruses (EL) nr 910/2014 määratletud [...] kvalifitseeritud e-tempel või kvalifitseeritud e-allkiri.

3. Kui käesoleva määruse artikli [...] 4 lõikes 2 osutatud juhtudel elektroonilise side osana edastatud dokumendil peab olema [...] dokumendi edastanud isiku [...] allkiri, [...] täidab asjaomane isik selle nõude:
- a) e-identimise teel määruse (EL) nr 910/2014 artikli 8 lõike 2 punktis c määratletud usaldusväärsuse tasemel; või
 - b) määruse (EL) nr 910/2014 artikli 3 punktis 12 määratletud kvalifitseeritud e-allkirja andmisega.

Artikkel 10

E-dokumentide õiguslik toime

Elektroonilise side osana edastatud dokumente ei tunnistata õiguslikult kehtetuks ega I ja II lisas loetletud õigusaktide kohastes piiriülestes kohtumenetlustes tõenduskõlbmatuks ainuüksi seetõttu, et need on elektroonilisel kujul.

Artikkel 11

Tasude elektrooniline maksmine

1. Liikmesriigid näevad ette võimaluse maksta tasusid elektrooniliselt, sealhulgas muudest liikmesriikidest kui see, kus asub pädev asutus.
2. [...] Kui olemasolevad tasude elektroonilise maksmise vahendid seda võimaldavad, on neile juurdepääs Euroopa elektroonilise juurdepääsupunkti kaudu.

VIPEATÜKK

MENETLUSSÄTTED JA HINDAMINE

Artikkel 12

Rakendusaktide vastuvõtmine komisjoni poolt

1. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega luuakse detsentraliseeritud IT-süsteem, nähes ette järgmise:
 - a) tehniline kirjeldus, millega määratakse kindlaks elektroonilised teabevahetusmeetodid detsentraliseeritud IT-süsteemi jaoks;
 - b) teabevahetusprotokollide tehniline kirjeldus;
 - c) infoturbe eesmärgid ja asjakohased tehnilised meetmed, millega tagatakse minimaalsed infoturbestandardid ja kõrgetasemeline küberturvalisus teabe töötlemiseks ja edastamiseks detsentraliseeritud IT-süsteemis;
 - d) minimaalsed kättesaadavuse eesmärgid ja võimalikud sellega seotud tehnilised nõuded detsentraliseeritud IT-süsteemi osutatavatele teenustele;
 - e) **määruse (EL) 2022/850 artikli 3 punktis 9 määratletud digitaalsed protsessistandardid;**
 - f) **rakendamise ajakava, määrates muu hulgas kindlaks artiklis 13 osutatud etalonteostuse tarkvara kättesaadavuse, selle pädevate asutuste poolt installeerimise ning asjakohasel juhul punktides a–e osutatud nõuete täitmiseks vajalike riiklike IT-süsteemidega kohandamise lõpuleviimise kuupäevad; ning**

g) **Euroopa elektroonilise juurdepääsupunkti tehniline kirjeldus, sealhulgas vahendid, mida kasutati kasutaja e-identimiseks määruse (EL) nr 910/2014 artikli 8 lõike 2 punktis c määratletud usaldusvääruse tasemel, ning andmete ja dokumentide säilitamistähtaeg.**

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 16 osutatud kontrollimenetlusega.
3. Rakendusaktid, millega luuakse detsentraliseeritud IT-süsteem I lisa punktides 3 ja 4 loetletud õigusaktide ning II lisa punktides 2, [...] 10 ja 11 loetletud õigusaktide jaoks, võetakse vastu [2 aastat pärast jõustumist].
4. Rakendusaktid, millega luuakse detsentraliseeritud IT-süsteem I lisa punktides 1, 7a, 8 ja 9 loetletud õigusaktide ning II lisa [...] punktides 6 ja 9a loetletud õigusaktide jaoks, võetakse vastu [3 aastat pärast jõustumist].
5. Rakendusaktid, millega luuakse detsentraliseeritud IT-süsteem I lisa punktides 6, 10 ja 11 loetletud õigusaktide ning II lisa punktides 3, 4, 5 ja 9 loetletud õigusaktide jaoks, võetakse vastu [5 aastat pärast jõustumist].
6. Rakendusaktid, millega luuakse detsentraliseeritud IT-süsteem I lisa punktides 2, 5, 7 ja 12 loetletud õigusaktide ning II lisa punktides [...] 7 ja 8 loetletud õigusaktide jaoks, võetakse vastu [6 aastat pärast jõustumist].
7. **Rakendusaktide käesoleva artikli kohase vastuvõtmise ajakava ja artikli 24 kohane ülemineku periood on sätestatud III lisas.**

Artikkel 13

Etalonteostuse tarkvara

1. Komisjon loob etalonteostuse tarkvara, mida liikmesriigid võivad otsustada kasutada oma tagasüsteemina riikliku IT-süsteemi asemel, ning hooldab ja arendab seda tarkvara. Etalonteostuse tarkvara loomist, hooldamist ja arendamist rahastatakse liidu üldeelarvest.
2. Komisjon tagab etalonteostuse tarkvara pakkumise, hoolduse ja toe, tehes seda tasuta.
3. **Etalonteostuse tarkvara pakub ühtset liidest teiste riiklike IT-süsteemidega suhtlemiseks.**

Artikkel 14

Detsentraliseeritud IT-süsteemi, Euroopa elektroonilise juurdepääsupunkti ja riiklike IT-süsteemide [...] kulud

1. Iga liikmesriik **või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2022/850 artikli 3 punktis 4 määratletud volitatud e-CODEXi pääsupunkti käitav üksus** kannab selliste detsentraliseeritud IT-süsteemi pääsupunktide paigaldus-, käitus- ja hoolduskulud, [...] mille eest ta vastutab.
2. Iga liikmesriik **või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2022/850 artikli 3 punktis 4 määratletud volitatud e-CODEXi pääsupunkti käitav üksus** kannab oma **vastavate** riiklike IT-süsteemide loomise ja nende pääsupunktidega koostalitusvõimeliseks kohandamise ning nende süsteemide administreerimise, toimimise ja hooldamise kulud.

3. Liikmesriikidele ei tehta takistusi toetuste taotlemisel asjakohastest liidu rahastamisprogrammidest lõigetes 1 ja 2 osutatud tegevuse toetamiseks.
4. Liidu asutused ja organid kannavad selliste detsentraliseeritud IT-süsteemi komponentide paigaldus-, käitus- ja hoolduskulud, mis kuuluvad nende vastutusalasse.
5. Liidu asutused ja organid kannavad oma kohtuasjahaldussüsteemide loomise ja pääsupunktidega koostalitlusvõimeliseks kohandamise ning nende süsteemide administreerimise, toimimise ja hooldamise kulud.
6. Komisjon kannab kõik Euroopa elektroonilise juurdepääsupunktiga seotud kulud.

Artikkel 15

Edastatud teabe kaitse

1. Detsentraliseeritud IT-süsteemi kaudu saadetud või saadud andmetega seoses käsitatakse vastutava töötlejana pädevat asutust määruse (EL) 2016/679, määruse (EL) 2018/1725 või direktiivi (EL) 2016/680 tähenduses.
2. Euroopa elektroonilises juurdepääsupunktis töödeldavate andmetega seoses käsitatakse vastutava töötlejana komisjoni määruse (EL) 2018/1725 tähenduses.
3. Pädevad asutused tagavad, et piiriüleste menetluste kontekstis teisele pädevale asutusele edastatud **sellise teabe suhtes**, mida loetakse konfidentsiaalseks [...] selle liikmesriigi õiguse **kohaselt**, kust teave saadetakse, **kohaldatakse konfidentsiaalsusnorme, mis on sätestatud liidu õiguses ja** selle liikmesriigi õiguses, kuhu teave saadetakse.

Artikkel 16
Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011³⁷ tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Artikkel 17
Järelevalve ja hindamine

1. [...] **Kuus aastat** pärast artikli [...] **12 lõikes 6 osutatud rakendusakti jõustumise** kuupäeva **ja seejärel iga viie aasta järel** korraldab komisjon käesoleva määruse hindamise ning esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, mis tugineb liikmesriikide esitatud ja komisjoni kogutud teabele.
2. [...] **Välja** arvatud juhul, kui vastavalt muudele liidu õigusaktidele kehtib samaväärne teavitamismenetlus, esitavad liikmesriigid komisjonile igal aastal käesoleva määruse toimimise ja kohaldamise hindamise seisukohast olulise teabe järgmise kohta:

³⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13–18).

- a) neli aastat pärast iga artikli 12 lõigetes 3–6 osutatud rakendusakti jõustumist [...] kulud, mis on kantud nende vastavate riiklike IT-süsteemide loomiseks või pääsupunktidega koostalitusvõimeliseks kohandamiseks;
- b) viis aastat pärast artikli 12 lõikes 4 osutatud rakendusakti jõustumist I lisa punktides 3, 4 ja 8 [...] loetletud õigusaktide kohaste kohtumenetluste pikkus esimeses astmes alates sellest, kui pädev asutus taotluse saab, kuni otsuse kuupäevani, kui see teave on kättesaadav;
- c) viis aastat pärast iga artikli 12 lõigetes 3–6 osutatud rakendusakti jõustumist aeg, mis kulub teabe edastamiseks kohtuotsuste või kohtulahendite tunnustamist ja täitmist käsitlevate otsuste kohta või, kui see ei ole kohaldatav, selliste kohtuotsuste või lahendite täitmisele pööramise tulemuste kohta kooskõlas II lisa punktides 2–8 ja 9a–11 loetletud õigusaktidega, rühmitatuna vastavate õigusaktide kaupa, kui see teave on kättesaadav;

[...]

- [...] d) viis aastat pärast iga artikli 12 lõigetes 3–6 osutatud rakendusakti jõustumist [...] detsentraliseeritud IT-süsteemi kaudu artikli 3 lõike [...] 1 kohaselt edastatud taotluste [...] arv, kui see teave on kättesaadav.

[...]

3. **Kontrollvalimi moodustamise eesmärgil määrab iga liikmesriik ühe või mitu pädevat asutust, et koguda andmeid nende asutuste poolt läbi viidud istungite kohta, kus kasutati videokonverentsi või muud kaugsidetehnoloogiat kooskõlas artiklitega 7 ja 8; need andmed esitatakse komisjonile üks aasta pärast käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva.**
4. Etalonteostuse tarkvara ja, kui see on vastavalt varustatud, riiklik tagasüsteem koguvad programmi alusel lõike [...] 2 punktides **b, c ja d** osutatud andmeid ning edastavad need igal aastal komisjonile.

Artikkel 18

Komisjonile esitatav teave

- [...] 1. Liikmesriigid esitavad komisjonile [*kuus kuud pärast jõustumist*] Euroopa e-õiguskeskkonna portaali kaudu kättesaadavaks tegemise eesmärgil järgmise teabe:
- [...]
- [...] a) **artiklite 7 ja 8 kohaselt** videokonverentside suhtes kohaldatavate siseriiklike õigusaktide ja menetluste kirjeldus;
- [...] b) teave [...] **I lisas loetletud õigusaktide kohastes menetlustes** nõutavate tasude kohta;
- [...] c) üksikandmed elektrooniliste makseviiside kohta, mida saab kasutada piiriüleste kohtuasjade korral nõutavate tasude maksmiseks.

Liikmesriigid teatavad komisjonile viivitamatult kõigist muudatustest neis andmetes.

[...] 2. Liikmesriigid võivad komisjoni teavitada, kui nad saavad **kohaldada artiklit 7 või 8** **või** võtta detsentraliseeritud IT-süsteemi kasutusele varem, kui on nõutud käesolevas määruses. Komisjon teeb selle teabe elektrooniliselt kättesaadavaks, eelkõige Euroopa e-õiguskeskkonna portaali kaudu.

VII PEATÜKK

TSIVIIL- JA KAUBANDUSASJADES TEHTAVA ÕIGUSALASE KOOSTÖÖ VALDKONNA ÕIGUSAKTIDES TEHTAVAD MUUDATUSED

Artikkel 19

Määruse (EÜ) nr 1896/2006³⁸ muutmine

Määrust (EÜ) nr 1896/2006 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 7 lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Avaldus esitatakse [...] määruse (EL) .../... [käesolev määrus]^{39*} artiklis [...] 4 sätestatud elektrooniliste sidevahendite abil, **paberkandjal** või kasutades muid, seahulgas elektroonilisi sidevahendeid, mida päritoluliikmesriik aktsepteerib ning mis on päritoluriigi kohtule kättesaadavad.“

³⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1896/2006, millega luuakse Euroopa maksekäsmenetlus (ELT L 399, 30.12.2006, lk 1).

³⁹ * Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) [...], mis käsitleb digipööret õiguslase koostöö ning piiriüleste tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasjadega seotud õiguskaitse kättesaadavuse vallas ning millega muudetakse teatavaid õiguslase koostööd käsitlevaid õigusakte (ELT L ...).

2) Artikli 7 lõike 6 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„6. Avaldusele kirjutab alla nõude esitaja või, kui see on asjakohane, tema esindaja. Juhul kui avaldus esitatakse vastavalt lõikele 5 elektrooniliselt, [...] täidetakse selle **allkirjastamise nõue** vastavalt määruse (EL) .../... [käesolev määrus]^{40*} artikli 9 lõikele 3. Päritoluliikmesriik tunnustab e-allkirja ning sellega seoses ei saa esitada lisanõudeid.“

3) Artiklisse 13 lisatakse uus lõige 2:

„2. Euroopa maksekäsu võib kostjale kätte toimetada määruse (EL) 2020/1784 artiklites 19 ja 19a sätestatud elektrooniliste vahendite abil.“

[...] 4) Artiklit 16 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Vastuväide esitatakse [...] määruse (EL) .../... [käesolev määrus]^{41*} artiklis [...] 4 sätestatud elektrooniliste sidevahendite abil, **paber kandjal** või kasutades muid, seahulgas elektroonilisi sidevahendeid, mida päritoluliikmesriik aktsepteerib ning mis on päritoluriigi kohtule kättesaadavad.“

⁴⁰ * Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) [...], mis käsitleb digipööret õiguslase koostöö ning piiriüleste tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasjadega seotud õiguskaitse kättesaadavuse vallas ning millega muudetakse teatavaid õiguslase koostööd käsitlevaid õigusakte (ELT L ...).

⁴¹ * Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) [...], mis käsitleb digipööret õiguslase koostöö ning piiriüleste tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasjadega seotud õiguskaitse kättesaadavuse vallas ning millega muudetakse teatavaid õiguslase koostööd käsitlevaid õigusakte (ELT L ...).

b) lõike 5 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„5. Vastuväitele kirjutab alla kostja või, kui see on asjakohane, tema esindaja. Juhul kui vastuväide esitatakse vastavalt käesoleva artikli lõikele [...] **4** elektrooniliselt, [...] **täidetakse selle allkirjastamise nõue** vastavalt määruse (EL) .../... [käesolev määrus]^{42*} artikli 9 lõikele 3. Päritoluliikmesriik tunnustab e-allkirja ning sellega seoses ei saa esitada lisanõudeid.“

Artikkel 20

Määruse (EÜ) nr 861/2007⁴³ muutmine

Määrust (EÜ) nr 861/2007 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 4 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Hageja alustab Euroopa väiksemate nõuete menetlust, täites käesoleva määruse I lisas esitatud standardse nõudevormi A ja esitades selle pädevale kohtule otse või posti teel või kasutades määruse (EL) .../... [käesolev määrus]^{44*} artiklis [...] **4** sätestatud elektroonilisi sidevahendeid või muid sidevahendeid, nagu faks või elektronpost, mida tunnustatakse liikmesriigis, kus menetlust alustatakse. Nõudevormis esitatakse nõuet toetavate tõendite kirjeldus ja nõudevormiga koos võib vajadusel esitada asjakohased tõendavad dokumendid.“

⁴² * Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) [...], mis käsitleb digipööret õiguslase koostöö ning piiriüleste tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasjadega seotud õiguskaitse kättesaadavuse vallas ning millega muudetakse teatavaid õiguslast koostööd käsitlevaid õigusakte (ELT L ...).

⁴³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määrus (EÜ) nr 861/2007, millega luuakse Euroopa väiksemate nõuete menetlus (ELT L 199, 31.7.2007, lk 1).

⁴⁴ * Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) [...], mis käsitleb digipööret õiguslase koostöö ning piiriüleste tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasjadega seotud õiguskaitse kättesaadavuse vallas ning millega muudetakse teatavaid õiguslast koostööd käsitlevaid õigusakte (ELT L ...).

2) Artikli 13 lõike 1 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) posti teel,“.

3) Artikli 13 lõike 1 punkt b asendatakse järgmisega:

„b) määruse (EL) 2020/1784 artiklites 19 ja 19a sätestatud elektrooniliste vahendite abil, või“.

4) Artikli 13 lõikesse 1 lisatakse uus punkt c:

„c) määruse (EL) .../... [käesolev määrus] artikli 4 lõike 1 alusel loodud Euroopa elektroonilise juurdepääsupunkti kaudu, tingimusel et adressaat on eelnevalt andnud sõnaselge nõusoleku kasutada selles kohtumenetluses kõnealust dokumentide kättetoimetamise viisi.“

5) Artikli 13 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Igasugune lõikes 1 osutamata suhtlus kohtu ja poolte või muude menetlusosaliste vahel toimub elektrooniliste vahendite abil ja seda tõendatakse vastuvõtuteatisega, kui sellised vahendid on tehniliselt kättesaadavad ja lubatavad selle liikmesriigi menetlusõiguses, kus Euroopa väiksemate nõuete menetlust läbi viiakse, ning tingimusel, et pool või isik on selliste suhtlusvahendite kasutamisega eelnevalt nõustunud või kui tal on seadusjärgne kohustus sellise suhtlusvahendi kasutamisega nõustuda vastavalt selle liikmesriigi menetlusõigusele, kus on asjaomase poole või isiku alaline elu- või asukoht või peamine elukoht, või määruse (EL) .../... [käesolev määrus] artiklis [...] 4 sätestatud elektrooniliste sidevahendite abil.“

[...] 6) Artikli 15a lõige 2 asendatakse järgmisega:

- „2. Liikmesriigid tagavad, et pooled saavad vastavalt määruse (EL) .../... [käsitlev määrus]^{45*} artiklile 11 tasuda riigilõivu kohtumenetluses elektrooniliselt, kasutades selliseid kaugmakse viise, mis võimaldavad neil teha makseid ka muust liikmesriigist kui kohtu asukoha liikmesriik.“

Artikkel 21

Määruse (EL) nr 655/2014⁴⁶ muutmine

Määrust (EL) nr 655/2014 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 8 lõige 4 asendatakse järgmisega:

- „4. Taotluse ja tõendavad dokumendid võib esitada mis tahes sidevahendite, sh elektrooniliste sidevahendite kaudu, mis on lubatud selle liikmesriigi menetluseeskirjade kohaselt, kus taotlus esitatakse, või selliste elektrooniliste sidevahendite kaudu, mis on ette nähtud määruse (EL) .../... [käsitlev määrus]^{47*} artikliga [...] 4.“

⁴⁵ * Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) [...], mis käsitleb digipööret õiguslase koostöö ning piiriüleste tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasjadega seotud õiguskaitse kättesaadavuse vallas ning millega muudetakse teatavaid õiguslase koostööd käsitlevaid õigusakte (ELT L ...).

⁴⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 655/2014, millega luuakse pangakontode Euroopa arestimismääruse menetlus, et hõlbustada võlgade piiriülest sissenõudmist tsiviil- ja kaubandusajades (ELT L 189, 27.6.2014, lk 59).

⁴⁷ * Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) [...], mis käsitleb digipööret õiguslase koostöö ning piiriüleste tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasjadega seotud õiguskaitse kättesaadavuse vallas ning millega muudetakse teatavaid õiguslase koostööd käsitlevaid õigusakte (ELT L ...).

2) Artikli 17 lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Otsus taotluse kohta tehakse võlausaldajale teatavaks päritoluliikmesriigi õigusaktides sätestatud menetluse kohaselt, mida kohaldatakse samaväärse siseriikliku määruse puhul, või selliste elektrooniliste sidevahendite kaudu, mis on ette nähtud määruse (EL) .../... [käesolev määrus]^{48*} artikliga [...] 4.“

3) Artikkel 29 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 29

Dokumentide edastamine

1. Kui käesolevas määruks on ette nähtud käesoleva artikli kohane dokumentide edastamine, edastatakse neid kooskõlas määruksuga (EL) .../... [käesolev määrus],^{49*} kui suhtlus toimub pädevate asutuste vahel, või mis tahes sobival viisil, kui suhtlejateks on võlausaldajad, tingimusel et vastuvõetud dokumendi sisu vastab täpselt edastatud dokumendi sisule ning et kogu selles sisalduv teave on kergesti loetav.
2. Käesoleva artikli lõike 1 kohaselt dokumendid vastu võtnud kohus või asutus saadab vastuvõtmisele järgneva päeva lõpuks:
 - a) väljastustee asutusele, kes dokumendid edastas, vastavalt määruks (EL) .../... [käesolev määrus]^{50*} artiklile 3, või

⁴⁸ * Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) [...], mis käsitleb digipööret õiguslase koostöö ning piiriüleste tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasjadega seotud õiguskaitse kättesaadavuse vallas ning millega muudetakse teatavaid õiguslase koostööd käsitlevaid õigusakte (ELT L ...).

⁴⁹ * Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) [...], mis käsitleb digipööret õiguslase koostöö ning piiriüleste tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasjadega seotud õiguskaitse kättesaadavuse vallas ning millega muudetakse teatavaid õiguslase koostööd käsitlevaid õigusakte (ELT L ...).

⁵⁰ * Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) [...], mis käsitleb digipööret õiguslase koostöö ning piiriüleste tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasjadega seotud õiguskaitse kättesaadavuse vallas ning millega muudetakse teatavaid õiguslase koostööd käsitlevaid õigusakte (ELT L ...).

- b) väljastusteate võlausaldajale või pangale kiireimal võimalikul edastamise viisil.

Käesoleva artikli lõike 1 kohaselt dokumendid vastu võtnud kohus või asutus kasutab kooskõlas artikli 52 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega vastuvõetud rakendusaktidega kehtestatud standardvormi.“

- 4) Artiklit 36 muudetakse järgmiselt:

- a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Artikli 33, artikli 34 või artikli 35 kohane õiguskaitsevahendi taotlus esitatakse, kasutades õiguskaitsevahendi vormi, mis kehtestatakse kooskõlas artikli 52 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega vastuvõetud rakendusaktidega.

Taotluse võib esitada mis tahes ajal ja selle võib esitada:

- a) mis tahes sidevahendite, sh elektrooniliste vahendite kaudu, mis on lubatud selle liikmesriigi menetluseeskirjade kohaselt, kus taotlus esitatakse;
- b) elektrooniliste sidevahendite kaudu, mis on ette nähtud määruse (EL) .../... [käesolev määrus]⁵¹* artikliga [...] 4.“;

⁵¹ * Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) [...], mis käsitleb digipööret õiguslase koostöö ning piiriüleste tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasjadega seotud õiguskaitse kättesaadavuse vallas ning millega muudetakse teatavaid õiguslast koostööd käsitlevaid õigusakte (ELT L ...).

b) lõike 3 asendatakse järgmisega:

„3. Välja arvatud juhul, kui võlgnik esitas taotluse artikli 34 lõike 1 punkti a või artikli 35 lõike 3 kohaselt, tehakse taotluse kohta otsus pärast seda, kui mõlemale poolele on antud võimalus selgitusi esitada, sealhulgas kasutades asjakohaseid sidetehnoloogia vahendeid, mis on kättesaadavad ja lubatud iga asjaomase liikmesriigi õiguse alusel või määruse (EL) .../... [käesolev määrus]^{52*} kohaselt.“

Artikkel 22

Määruse (EL) [...] 2015/848⁵³ muutmine

Määrust (EL) [...] 2015/848 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 42 lõike 3 esimene lause asendatakse järgmisega: „Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud koostöö toimub vastavalt määruse (EL) .../... [käesolev määrus]^{54*} artiklile 3.“

⁵² * Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) [...], mis käsitleb digipööret õiguslase koostöö ning piiriüleste tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasjadega seotud õiguskaitse kättesaadavuse vallas ning millega muudetakse teatavaid õiguslast koostööd käsitlevaid õigusakte (ELT L ...).

⁵³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta määrus (EL) 2015/848 maksejõuetusmenetluse kohta (ELT L 141, 5.6.2015, lk 19).

⁵⁴ * Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) [...], mis käsitleb digipööret õiguslase koostöö ning piiriüleste tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasjadega seotud õiguskaitse kättesaadavuse vallas ning millega muudetakse teatavaid õiguslast koostööd käsitlevaid õigusakte (ELT L ...).

2) Artikkel 53 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 53

Nõuete esitamise õigus

Iga teises liikmesriigis asuv võlausaldaja võib esitada maksejõuetusmenetluses nõudeid menetluse algatanud riigi õiguses lubatud sidevahendite kaudu või määruse (EL) .../... [käsitlev määrus]^{55*} artikliga [...] 4 ette nähtud elektrooniliste sidevahendite kaudu.

Ainult nõuete esitamise eesmärgil ei ole kohustust lasta end esindada advokaadil või mõnel muul õigusala esindajal.“

3) Artikli 57 lõike 3 esimene lause asendatakse järgmisega:

„Käsitleva artikli lõikes 1 osutatud koostöö toimub vastavalt määruse (EL) .../... [käsitlev määrus]^{56*} artiklile 3.“

Artikkel 22a

Määruse (EÜ) nr 805/2004⁵⁷ muutmine

Määrust (EÜ) nr 805/2004 muudetakse järgmiselt.

Artikli 13 lõikesse 1 lisatakse uus punkt e:

„e) määruse (EL) 2020/1784 artiklites 19 ja 19a sätestatud elektrooniliste vahendite abil.“

⁵⁵ * Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) [...], mis käsitleb digipööret õiguslase koostöö ning piiriüleste tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasjadega seotud õiguskaitse kättesaadavuse vallas ning millega muudetakse teatavaid õiguslase koostööd käsitlevaid õigusakte (ELT L ...).

⁵⁶ * Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) [...], mis käsitleb digipööret õiguslase koostöö ning piiriüleste tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasjadega seotud õiguskaitse kättesaadavuse vallas ning millega muudetakse teatavaid õiguslase koostööd käsitlevaid õigusakte (ELT L ...).

⁵⁷ **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 805/2004, millega luuakse Euroopa täitekorraldus vaidlustamata nõuete kohta (ELT L 143, 30.4.2004, lk 15).**

Artikkel 22b
Määruse (EL) nr 606/2013⁵⁸ muutmine

Määrust (EL) nr 606/2013 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 8 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Kui ohustav isik elab päritoluliikmesriigis, siis toimub teavitamine kooskõlas kõnealuse liikmesriigi õigusega. Kui ohustav isik elab muus liikmesriigis kui päritoluliikmesriik, siis toimub teavitamine väljastusteatega tähtkirjaga või sellega samaväärsel viisil või määruse (EL) 2020/1784 artiklites 19 ja 19a sätestatud elektrooniliste vahendite abil. Kui ohustav isik elab kolmandas riigis, siis toimub teavitamine väljastusteatega tähtkirjaga või sellega samaväärsel viisil.

Olukordi, kus ohustava isiku aadress ei ole teada või kus kõnealune isik keeldub teatise vastuvõtmisest, reguleeritakse päritoluliikmesriigi õigusega.“

⁵⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 606/2013 tsiviilasjades määratud kaitsemeetmete vastastikuse tunnustamise kohta (ELT L 181, 29.6.2013, lk 4).

2) Artikli 11 lõige 4 asendatakse järgmisega:

- „4. Kui ohustav isik elab taotluse saanud liikmesriigis, toimub teavitamine kooskõlas kõnealuse liikmesriigi õigusega. Kui ohustav isik elab muus liikmesriigis kui taotluse saanud liikmesriik, siis toimub teavitamine väljastusteatega tähtkirjaga või sellega samaväärsel viisil või määruse (EL) 2020/1784 artiklites 19 ja 19a sätestatud elektrooniliste vahendite abil. Kui ohustav isik elab kolmandas riigis, siis toimub teavitamine väljastusteatega tähtkirjaga või sellega samaväärsel viisil.
- Selliseid olukordi, kus ohustava isiku aadress ei ole teada või kus kõnealune isik keeldub teatise vastuvõtmisest, reguleeritakse taotluse saanud liikmesriigi õigusega.“

Artikkel 22c

Määruse (EL) 2020/1784⁵⁹ muutmine

Määrust (EL) 2020/1784 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 12 lõige 7 asendatakse järgmisega:

- „7. Lõigete 1 ja 2 kohaldamisel teavitab diplomaatiline esindaja või konsulaarametnik, kui dokument toimetatakse kätte vastavalt artiklile 17, ning pädev asutus või isik, kui dokument toimetatakse kätte vastavalt artiklitele 18, 19, 19a või 20, adressaati sellest, et adressaadil on õigus dokumendi vastuvõtmisest keelduda ning et kas I lisa vorm L või kirjalik avaldus vastuvõtmisest keeldumise kohta tuleb saata vastavalt asjaomasele esindajale, ametnikule, asutusele või isikule.“

⁵⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2020. aasta määrus (EL) 2020/1784, mis käsitleb kohtu- ja kohtuväliste dokumentide liikmesriikides kättetoimetamist tsiviil- ja kaubandusajades (dokumentide kättetoimetamine) (uuesti sõnastatud) (ELT L 405, 2.12.2020, lk 40).

2) Artikli 13 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Käesolevat artiklit kohaldatakse ka 2. jaotises, välja arvatud artiklis 19a, sätestatud kohtudokumentide edastamise ja kättetoimetamise muude viiside suhtes.“

3) Artikli 19 järele lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 19a

Elektrooniline kättetoimetamine Euroopa elektroonilise juurdepääsupunkti kaudu

1. Isikule, kelle dokumentide kättetoimetamiseks teadaolev aadress on teises liikmesriigis, võib kohtudokumente otse kätte toimetada määruse (EL) .../... [digitaliseerimismäärus] artikli 4 lõikes 1 sätestatud Euroopa elektroonilise juurdepääsupunkti kaudu, tingimusel et adressaat on eelnevalt andnud sõnaselge nõusoleku kasutada selle kohtumenetluse käigus dokumentide kättetoimetamiseks kõnealust elektroonilist vahendit.
2. Adressaat kinnitab dokumentide kättesaamist kättesaamisteatisega, millele on märgitud kättesaamise kuupäev. Dokumentide kättetoimetamise kuupäevaks loetakse kättesaamisteatisel märgitud kuupäeva. Sama kehtib juhul, kui dokumentide vastuvõtmisest on keeldutud ja nende kättetoimetamist on artikli 12 lõike 5 kohaselt parandatud.“
- 4) Artiklisse 37 lisatakse uus lõige 3:

„3. Artiklit 19a kohaldatakse alates selle kuu esimesest päevast, mis järgneb kolmeaastase tähtaja möödumisele pärast määruses (EL) .../... [käesolev määrus] artikli 12 lõikes 3 osutatud rakendusaktide jõustumise kuupäeva.“

VIII PEATÜKK

KRIMINAALMENETLUSTES TEHTAVA ÕIGUSALASE KOOSTÖÖ VALDKONNA ÕIGUSAKTIDES TEHTAVAD MUUDATUSED

Artikkel 23

Määruse (EL) 2018/1805⁶⁰ muutmine

Määrust (EL) 2018/1805 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 4 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Arestimisotsus edastatakse arestimistunnistuse abil. Taotlev asutus edastab käesoleva määruse artiklis 6 sätestatud arestimistunnistuse otse täitvale asutusele või asjakohasel juhul käesoleva määruse artikli 24 lõikes 2 osutatud keskasutusele [...].“

2) Artikli 7 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Täitev asutus esitab taotlevale asutusele arestimisotsuse täitmise kohta aruande, mis sisaldab arestitud vara kirjeldust ja selle väärtuse hinnangut, kui see on olemas. Aruanne esitatakse [...] põhjendamatu viivitusega niipea, kui täitvat asutust on teavitatud, et arestimisotsus on täidetud.“

⁶⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1805, mis käsitleb arestimis- ja konfiskeerimisotsuste vastastikust tunnustamist (ELT L 303, 28.11.2018, lk 1).

3) Artikli 8 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Arestimisotsuse tunnustamata või täitmata jätmise otsus tehakse viivitamata ja sellest teatatakse viivitamata taotlevale asutusele [...]”⁶¹“

4) Artikli 9 lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Täitev asutus edastab arestimisotsuse tunnustamise ja täitmise otsuse viivitamata taotlevale asutusele [...]”⁶²“

5) Artikli 10 lõiked 2 ja 3 asendatakse järgmisega:

„2. Täitev asutus esitab taotlevale asutusele viivitamata [...]”⁶³ arestimisotsuse täitmise edasilükkamise kohta aruande, täpsustades täitmise edasilükkamise alused ja võimaluse korral edasilükkamise eeldatava kestuse.

⁶¹ [...]

⁶² [...]

⁶³ [...]

3. Niipea kui edasilükkamise aluseid enam ei esine, võtab täitev asutus viivitamata arestimisotsuse täitmiseks vajalikud meetmed ja teavitab sellest taotlevat asutust [...] ⁶⁴.“

6) Artikli 12 lõige 2 asendatakse järgmisega:

- „2. Täitev asutus võib juhtumi asjaolusid arvesse võttes esitada taotlevale asutusele põhjendatud taotluse vara arestimise kestuse piiramiseks. Asjaomane taotlus, sealhulgas igasugune asjakohane lisateave, edastatakse [...] ⁶⁵ **otse taotlevale asutusele**. Sellise taotluse läbivaatamisel võtab taotlev asutus arvesse kõiki huve, sealhulgas täitva asutuse huve. Taotlev asutus vastab taotlusele niipea kui võimalik. Kui taotlev asutus ei ole piiranguga nõus, teatab ta täitvale asutusele selle põhjused. Sellisel juhul jääb vara käesoleva artikli lõike 1 kohaselt arestituks. Kui taotlev asutus ei vasta kuue nädala jooksul pärast taotluse kättesaamist, ei ole täitev asutus enam kohustatud arestimisotsust täitma.“

⁶⁴ [...]

⁶⁵ [...]

7) Artikli 14 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Konfiskeerimisotsus edastatakse konfiskeerimistunnistuse abil. Taotlev asutus edastab käesoleva määruse artiklis 17 sätestatud konfiskeerimistunnistuse otse täitvale asutusele või asjakohasel juhul käesoleva määruse artikli 24 lõikes 2 osutatud keskasutusele [...]”⁶⁶.

8) Artikli 16 lõike 3 sissejuhatav lause asendatakse järgmisega:

„Taotlev asutus teavitab viivitamata täitvat asutust [...]”⁶⁷, kui (...)“

9) Artikli 18 lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Niipea kui konfiskeerimisotsus on täidetud, teavitab täitev asutus taotlevat asutust täitmise tulemusest [...]”⁶⁸.

⁶⁶ [...]
⁶⁷ [...]
⁶⁸ [...]

10) Artikli 19 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Konfiskeerimisotsuse tunnustamata või täitmata jätmise otsus tehakse viivitamata ja sellest teatatakse viivitamata taotlevale asutusele [...]”⁶⁹.“

11) Artikli 20 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Täitev asutus edastab konfiskeerimisotsuse tunnustamise ja täitmise otsuse viivitamata taotlevale asutusele [...]”⁷⁰.“

12) Artikli 21 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Täitev asutus esitab taotlevale asutusele viivitamata [...]”⁷¹ konfiskeerimisotsuse täitmise edasilükkamise kohta aruande, täpsustades täitmise edasilükkamise alused ja võimaluse korral edasilükkamise eeldatava kestuse.“

⁶⁹ [...]
⁷⁰ [...]
⁷¹ [...]

13) Artikli 21 lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Niipea kui edasilükkamise aluseid enam ei esine, võtab täitev asutus viivitamata konfiskeerimisotsuse täitmiseks vajalikud meetmed ja teavitab sellest taotlevat asutust [...]”⁷².

13a) Artiklit 25 muudetakse järgmiselt:

a) pealkiri asendatakse järgmisega:

„Sidevahendid“;

b) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Käesoleva määruse kohane ametlik teabevahetus taotleva asutuse ja täitva asutuse vahel, eelkõige artikli 4 lõike 1, artikli 7 lõike 2, artikli 8 lõike 3, artikli 9 lõike 4, artikli 10 lõigete 2 ja 3, artikli 12 lõike 2, artikli 14 lõike 1, artikli 16 lõike 3, artikli 18 lõike 6, artikli 19 lõike 3, artikli 20 lõike 2, artikli 21 lõigete 3 ja 4, artikli 27 lõigete 2 ja 3 ning artikli 31 lõike 2 kolmanda lõigu kohaldamisel toimub kooskõlas määruse (EL) .../... [käesolev määrus]⁷³ artikliga 3.

Kui liikmesriik on määranud keskasutuse või keskasutused, toimub ametlik teabevahetus ka teise liikmesriigi keskasutuse või keskasutustega kooskõlas määruse (EL) .../... [käesolev määrus] artikliga 3.

⁷²

⁷³

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) [...], mis käsitleb digipööret õiguslase koostöö ning piiriüleste tsiviil-, kaubandus- ja kriminaalasjadega seotud õiguskaitse kättesaadavuse vallas ning millega muudetakse teatavaid õiguslase koostööd käsitlevaid õigusakte (ELT L ...).

Taotlev asutus ja täitev asutus konsulteerivad vajaduse korral viivitamata üksteisega, et tagada käesoleva määruse tõhus kohaldamine, kasutades kõiki asjakohaseid sidevahendeid.

Kui käesolevas määruses on sätestatud, et asutuste vaheline suhtlus võib toimuda mis tahes vahendi või mis tahes asjakohase vahendi abil, peaks asutustel olema õigus otsustada, millist sidevahendit kasutada.“

14) Artikli 27 lõiked 2 ja 3 asendatakse järgmisega:

- „2. Taotlev asutus teavitab täitvat asutust viivitamata [...]”⁷⁴ arestimis- või konfiskeerimisotsuse tagasivõtmisest ja igast otsusest või meetmest, mille tulemusena arestimis- või konfiskeerimisotsus tagasi võetakse.
3. Kui täitmist ei ole veel lõpule viidud, lõpetab täitev asutus arestimis- või konfiskeerimisotsuse täitmise niipea, kui taotlev asutus on teda käesoleva artikli lõike 2 kohaselt teavitanud. Täitev asutus saadab taotlevale riigile põhjendamatu viivitusega kinnituse täitmise lõpetamise kohta [...]”⁷⁵.

⁷⁴ [...]

⁷⁵ [...]

15) Artikli 31 lõike 2 kolmas lõik asendatakse järgmisega:

„Konsultatsioonid või vähemalt nende tulemus registreeritakse [...]”⁷⁶.

IX PEATÜKK LÕPPSÄTTED

Artikkel 24 *Üleminekusätted*

1. Liikmesriigid hakkavad artikli 3 lõikes 1 ning artikli [...] 4 lõigetes 1 ja 2 osutatud detsentraliseeritud IT-süsteemi kasutama alates selle kuu esimesest päevast, mis algab [...] **kolm** aastat pärast artikli 12 lõikes 3 osutatud rakendusakti vastuvõtmist.

Nad kasutavad detsentraliseeritud IT-süsteemi menetluste jaoks, mis algatatakse esimeses lõigus osutatud päevast.

2. Liikmesriigid hakkavad artikli 3 lõikes 1 ning artikli [...] 4 lõigetes 1 ja 2 osutatud detsentraliseeritud IT-süsteemi kasutama alates selle kuu esimesest päevast, mis algab [...] **kolm** aastat pärast artikli 12 lõikes 4 osutatud rakendusakti vastuvõtmist.

Nad kasutavad detsentraliseeritud IT-süsteemi menetluste jaoks, mis algatatakse esimeses lõigus osutatud päevast.

⁷⁶ [...]

3. Liikmesriigid hakkavad artikli 3 lõikes 1 ning artikli [...] 4 lõigetes 1 ja 2 osutatud detsentraliseeritud IT-süsteemi kasutama alates selle kuu esimesest päevast, mis algab [...] **kolm** aastat pärast artikli 12 lõikes 5 osutatud rakendusakti vastuvõtmist.

Nad kasutavad detsentraliseeritud IT-süsteemi menetluste jaoks, mis algatatakse esimeses lõigus osutatud päevast.

4. Liikmesriigid hakkavad artikli 3 lõikes 1 ning artikli [...] 4 lõigetes 1 ja 2 osutatud detsentraliseeritud IT-süsteemi kasutama alates selle kuu esimesest päevast, mis algab [...] **kolm** aastat pärast artikli 12 lõikes 6 osutatud rakendusakti vastuvõtmist.

Nad kasutavad detsentraliseeritud IT-süsteemi menetluste jaoks, mis algatatakse esimeses lõigus osutatud päevast.

Artikkel 25

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates [selle kuu esimesest päevast, mis järgneb kaheaastase ajavahemiku möödumisele selle jõustumise kuupäevast].

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel

Nõukogu nimel

president

eesistuja

[...] I LISA

Tsiivil- ja kaubandusajades tehtava õiguslase koostöö valdkonna õigusaktid

- 1) Nõukogu 27. jaanuari 2003. aasta direktiiv [...] **2003/8/EÜ**, millega parandatakse õiguskaitse kättesaadavust piiriüleste vaidluste korral, kehtestades sellistes vaidlustes antava tasuta õigusabi kohta ühised miinimumeeskirjad
- 2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 805/2004, millega luuakse Euroopa täitekorraldus vaidlustamata nõuete kohta
- 3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1896/2006, millega luuakse Euroopa maksekäsmenetlus
- 4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määrus (EÜ) nr 861/2007, millega luuakse Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetlus
- 5) Nõukogu 18. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 4/2009 kohtualluvuse, kohaldatava õiguse, kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise ning koostöö kohta ülalpidamiskohustuste küsimustes
- 6) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 650/2012, mis käsitleb kohtualluvust, kohaldatavat õigust ning otsuste tunnustamist ja täitmist, ametlike dokumentide vastuvõtmist ja täitmist pärimisasjades ning Euroopa pärimistunnistuse loomist
- 7) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (uuesti sõnastatud)

**7a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 606/2013
tsiviilasjades määratud kaitsemeetmete vastastikuse tunnustamise kohta**

8) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 655/2014, millega luuakse pangakontode Euroopa arestimismääruse menetlus, et hõlbustada võlgade piiriülest sissenõudmist tsiviil- ja kaubandusajades

9) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta määrus (EL) 2015/848 maksejõuetusmenetluse kohta

10) Nõukogu 24. juuni 2016. aasta määrus (EL) 2016/1103, millega rakendatakse tõhustatud koostööd kohtualluvuse, kohaldatava õiguse ning otsuste tunnustamise ja täitmise valdkonnas abieluvararežiime käsitlevates asjades

11) Nõukogu 24. juuni 2016. aasta määrus (EL) 2016/1104, millega rakendatakse tõhustatud koostööd kohtualluvuse, kohaldatava õiguse ning otsuste tunnustamise ja täitmise valdkonnas registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi käsitlevates asjades

12) Nõukogu 25. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1111, mis käsitleb kohtualluvust, abieluasjade ja vanemliku vastutusega seotud kohtuasjades tehtud lahendite tunnustamist ja täitmist ning rahvusvahelisi lapserööve

[...] II LISA

Kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö valdkonna õigusaktid

1)[...]

2) Nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsus 2002/584/JSK Euroopa vahistamismääruse ja liikmesriikidevahelise üleandmiskorra kohta

3) Nõukogu 22. juuli 2003. aasta raamotsus 2003/577/JSK vara või tõendite arestimise otsuste täitmise kohta Euroopa Liidus

4) Nõukogu 24. veebruari 2005. aasta raamotsus 2005/214/JSK rahaliste karistuste vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta

5) Nõukogu 6. oktoobri 2006. aasta raamotsus 2006/783/JSK konfiskeerimisotsuste suhtes vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta

6) Nõukogu 27. novembri 2008. aasta raamotsus 2008/909/JSK vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta kriminaalasjades tehtud otsuste suhtes, millega määratakse vabadusekaotuslikud karistused või vabadust piiravad meetmed, nende Euroopa Liidus täideviimise eesmärgil

7) Nõukogu 27. novembri 2008. aasta raamotsus 2008/947/JSK vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta kohtuotsuste ja vangistuse tingimisi kohaldamata jätmist käsitlevate otsuste suhtes, et teostada tingimuslike meetmete ja alternatiivsete mõjutusvahendite järelevalvet

8) Nõukogu 23. oktoobri 2009. aasta raamotsus 2009/829/JSK Euroopa Liidu liikmesriikides vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta järelevalvemeetmete rakendamise otsuste kui kohtueelse kinnipidamisega seotud alternatiivse võimaluse suhtes

9) Nõukogu 30. novembri 2009. aasta raamotsus 2009/948/JSK kohtualluvuskonfliktide vältimise ja lahendamise kohta kriminaalmenetluses

9a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/99/EL Euroopa lähenemiskeelu kohta

10) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/41/EL, mis käsitleb Euroopa uurimismäärust kriminaalasjades

11) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1805, mis käsitleb arestimis- ja konfiskeerimisotsuste vastastikust tunnustamist

III LISA

**Rakendusaktide komisjoni poolt vastuvõtmise ajakava
- Üleminekuperiood**

- 1) Rakendusakt: artikli 12 lõige 3, kaks aastat pärast määruse jõustumist**

Üleminekuperiood: artikli 24 lõige 1, kolm aastat pärast rakendusakti vastuvõtmist

Hõlmatud õigusaktid:

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1896/2006, millega luuakse Euroopa maksekäsumenetlus. (I lisa punkt 3)
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määrus (EÜ) nr 861/2007, millega luuakse Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetlus. (I lisa punkt 4)
- Nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsus 2002/584/JSK Euroopa vahistamismääruse ja liikmesriikidevahelise üleandmiskorra kohta. (II lisa punkt 2)
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/41/EL, mis käsitleb Euroopa uurimismäärust kriminaalasjades. (II lisa punkt 10)
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1805, mis käsitleb arestimis- ja konfiskeerimisotsuste vastastikust tunnustamist. (II lisa punkt 11)

2) Rakendusakt: artikli 12 lõige 4, kolm aastat pärast määruse jõustumist

Üleminekuperiood: artikli 24 lõige 2, kolm aastat pärast rakendusakti vastuvõtmist

Hõlmatud õigusaktid:

- Nõukogu 27. jaanuari 2003. aasta direktiiv 2003/8/EÜ, millega parandatakse õiguskaitse kättesaadavust piiriüleste vaidluste korral, kehtestades sellistes vaidlustes antava tasuta õigusabi kohta ühised miinimumeeskirjad. (I lisa punkt 1)
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 606/2013 tsiviilasjades määratud kaitsemeetmete vastastikuse tunnustamise kohta (I lisa punkt 7a).
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 655/2014, millega luuakse pangakontode Euroopa arestimismääruse menetlus, et hõlbustada võlgade piiriülest sissenõudmist tsiviil- ja kaubandusajades. (I lisa punkt 8)
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta määrus (EL) 2015/848 maksejõuetusmenetluse kohta. (I lisa punkt 9)
- Nõukogu 27. novembri 2008. aasta raamotsus 2008/909/JSK vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta kriminaalasjades tehtud otsuste suhtes, millega määratakse vabadusekaotuslikud karistused või vabadust piiravad meetmed, nende Euroopa Liidus täideviimise eesmärgil. (II lisa punkt 6)
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/99/EL Euroopa lähenemiskeelu kohta. (II lisa punkt 9a)

3) Rakendusakt: artikli 12 lõige 5, viis aastat pärast määruse jõustumist

Ülemineku periood: artikli 24 lõige 3, kolm aastat pärast rakendusakti vastuvõtmist

Hõlmatud õigusaktid:

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 650/2012, mis käsitleb kohtualluvust, kohaldatavat õigust ning otsuste tunnustamist ja täitmist, ametlike dokumentide vastuvõtmist ja täitmist pärimisasjades ning Euroopa pärimistunnistuse loomist. (I lisa punkt 6)
- Nõukogu 24. juuni 2016. aasta määrus (EL) 2016/1103, millega rakendatakse tõhustatud koostööd kohtualluvuse, kohaldatava õiguse ning otsuste tunnustamise ja täitmise valdkonnas abieluvararežiime käsitlevates asjades. (I lisa punkt 10)
- Nõukogu 24. juuni 2016. aasta määrus (EL) 2016/1104, millega rakendatakse tõhustatud koostööd kohtualluvuse, kohaldatava õiguse ning otsuste tunnustamise ja täitmise valdkonnas registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi käsitlevates asjades. (I lisa punkt 11)
- Nõukogu 22. juuli 2003. aasta raamotsus 2003/577/JSK vara või tõendite arestimise otsuste täitmise kohta Euroopa Liidus. (II lisa punkt 3)
- Nõukogu 24. veebruari 2005. aasta raamotsus 2005/214/JSK rahaliste karistuste vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta. (II lisa punkt 4)
- Nõukogu 6. oktoobri 2006. aasta raamotsus 2006/783/JSK konfiskeerimisotsuste suhtes vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta. (II lisa punkt 5)
- Nõukogu 30. novembri 2009. aasta raamotsus 2009/948/JSK kohtualluvuskonfliktide vältimise ja lahendamise kohta kriminaalmenetluses. (II lisa punkt 9)

4) Rakendusakt: artikli 12 lõige 6, kuus aastat pärast määruse jõustumist

Üleminekuperiood: artikli 24 lõige 4, kolm aastat pärast rakendusakti vastuvõtmist

Hõlmatud õigusaktid:

- **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 805/2004, millega luuakse Euroopa täitekorraldus vaidlustamata nõuete kohta. (I lisa punkt 2)**
- **Nõukogu 18. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 4/2009 kohtualluvuse, kohaldatava õiguse, kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise ning koostöö kohta ülalpidamiskohustuste küsimustes. (I lisa punkt 5)**
- **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades. (I lisa punkt 7)**
- **Nõukogu 25. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1111, mis käsitleb kohtualluvust, abieluasjade ja vanemliku vastutusega seotud kohtuasjades tehtud lahendite tunnustamist ja täitmist ning rahvusvahelisi lapserööve. (I lisa punkt 12)**
- **Nõukogu 27. novembri 2008. aasta raamotsus 2008/947/JSK vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta kohtuotsuste ja vangistuse tingimisi kohaldamata jätmist käsitlevate otsuste suhtes, et teostada tingimuslike meetmete ja alternatiivsete mõjutusvahendite järelevalvet. (II lisa punkt 7)**
- **Nõukogu 23. oktoobri 2009. aasta raamotsus 2009/829/JSK Euroopa Liidu liikmesriikides vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta järelevalvemeetmete rakendamise otsuste kui kohtueelse kinnipidamisega seotud alternatiivse võimaluse suhtes. (II lisa punkt 8)**